

วันสุนทรภู่

(๒๖ มิถุนายน)

๒๖ มิถุนายนของทุกปี

ห้องสมุดประชาชนอำเภอยางชุมน้อย กศน.อำเภอยางชุมน้อย
สำนักงาน กศน. จังหวัดศรีสะเกษ

ห้องสมุดประชาชนอำเภอยางชุมน้อย
กศน.อำเภอยางชุมน้อย

สุนทรภู่

วันสุนทรภู่

ตรงกับวันเกิดคือ วันที่ ๒๖ มิถุนายน ของทุกปี
“พระสุนทรโวหาร” นามเดิม “ภู่” หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า
“สุนทรภู่” (พ.ศ.๒๓๒๙-๒๓๙๘) กวีไทยที่มีชื่อเสียง
ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
มีผลงานที่มีชื่อเสียงหลายเรื่องได้แก่ พระอภัยมณี
นิราศพระบาท นิราศภูเขาทอง ได้รับยกย่องจากองค์การ
ยูเนสโกเป็นบุคคลสำคัญของโลกด้านงานวรรณกรรม
เมื่อ พ.ศ.๒๕๒๙

ห้องสมุดประชาชนอำเภอยางชุมน้อย
กศน.อำเภอยางชุมน้อย

สุนทรภู่

ประวัติสุนทรภู่

“สุนทรภู่” มีชื่อเดิมว่า ภู่ เกิดในสมัยรัชกาลที่ ๑ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์
เมื่อวันจันทร์ เดือน ๘ ขึ้น ๑ ค่ำ ปีมะเมีย จุลศักราช ๑๑๔๘
เวลาเช้า ๒ โมง เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๓๒๙ เขตพระราชวังหลัง
กรุงรัตนโกสินทร์ ณ บริเวณด้านเหนือของพระราชวังหลัง ซึ่งเป็นบริเวณ
สถานีรถไฟบางกอกน้อยปัจจุบันนี้ บิดาเป็นชาวบ้านกร่ำ อำเภอแกลง
จังหวัดระยอง มารดาเป็นชาวเมืองอื่น เชื่อว่าหลังจากสุนทรภู่เกิดได้ไม่นาน
บิดามารดาก็หย่าร้างกัน บิดาออกไปบวชอยู่ที่วัดปากกร่ำอันเป็นภูมิลำเนาเดิม
ส่วนมารดาได้เข้าไปอยู่ในพระราชวังหลัง ถวายตัวเป็นนางนมของพระองค์
เจ้าหญิงจงกล พระธิดาในเจ้าฟ้ากรมหลวงอนุรักษ์เทเวศร์
ดังนั้น สุนทรภู่จึงได้อยู่ในพระราชวังหลังกับมารดา
และได้ถวายตัวเป็นข้าในกรมพระราชวังหลัง
สุนทรภู่มียี่สิบสองนางต่างบิดาอีกสองคน
ชื่อ “ฉิม” และ “นั่ม”

ห้องสมุดประชาชนอำเภอยางชุมน้อย
กศน.อำเภอยางชุมน้อย

สุนทรภู่

ด้านการศึกษา

วัยเด็กสุนทรภู่ได้ร่ำเรียนหนังสือกับพระในสำนักวัดชีปะขาว
ซึ่งต่อมาได้รับพระราชทานนามในรัชกาลที่ ๔
ว่า “วัดศรีสุดาราม” อยู่ริมคลองบางกอกน้อย
ต่อมาได้เข้ารับราชการเป็นเสมียนนายระวางกรมพระคลังสวน
ในกรมพระคลังสวน แต่ไม่ชอบทำงานอื่น
นอกจากแต่งบทกลอน ซึ่งสามารถแต่งได้ดีตั้งแต่ยังรุ่นหนุ่ม

ห้องสมุดประชาชนอำเภอยางชุมน้อย
กศน.อำเภอยางชุมน้อย

สุนทรภู่

ด้านครอบครัว

สุนทรภู่ได้ลอบรักกับนางข้าหลวงในวังหลังคนหนึ่ง ชื่อแม่จัน
ชะรอยว่าหล่อนจะเป็นบุตรหลานผู้มีตระกูล จึงอุทกกรมพระราชวังหลังกริ้ว
จนถึงให้โบยและจำคุกคนทั้งสอง แต่เมื่อกรมพระราชวังหลังเสด็จทิวงคต
ในปี พ.ศ.๒๓๔๙ จึงมีการอภัยโทษแก่ผู้ถูกลงโทษทั้งหมดถวายเป็น
พระราชกุศล หลังจากสุนทรภู่ออกจากคุกก็เดินทางไปหาบิดาที่เมืองแกลง
จังหวัดระยอง การเดินทางครั้งนี้สุนทรภู่ได้แต่ง นิราศเมืองแกลง
พรรณนาสภาพการเดินทางต่างๆ เอาไว้โดยละเอียด
สุนทรภู่มีบุตรชายสามคน คือพ่อพัด เกิดจากภรรยาคนแรกคือแม่จัน
พ่อตาบ เกิดจากภรรยาคนที่สองคือแม่ نیم
และพ่อนิล เกิดจากภรรยาที่ชื่อแม่ม่วง
นอกจากนี้ปรากฏชื่อบุตรบุญธรรมอีกสองคน
ชื่อพ่อกลั่น และพ่อชุบ

ห้องสมุดประชาชนอำเภอยางชุมน้อย
กศน.อำเภอยางชุมน้อย

สุนทรภู่

ด้านกรงาน

สุนทรภู่ได้เข้ารับราชการในกรมพระอาลักษณ์เมื่อ พ.ศ.๒๓๕๙ ในรัชสมัย รัชกาลที่ ๒ มูลเหตุในการได้เข้ารับราชการนี้ ไม่ปรากฏแน่ชัด แต่สันนิษฐานว่า อาจต่างโคลงกลอนได้เป็นที่พอพระทัย ทราบถึงพระเนตรพระกรรณจึงทรงเรียก เข้ารับราชการ แนวคิดหนึ่งว่าสุนทรภู่เป็นผู้แต่งกลอนในปัดรสนเท่ห์ ซึ่งปรากฏ ชุกชุมอยู่ในเวลานั้น อีกแนวคิดหนึ่งสืบเนื่องจาก “ช่วงเวลาที่ยาไป” ของสุนทรภู่ ซึ่งน่าจะใช้เวลากลอนทำมาหากินเป็นที่รู้จักเลื่องชื่ออยู่ ชะรอยจะเป็นเหตุ ให้ถูกเรียกเข้ารับราชการก็ได้ ระหว่างรับราชการต้องโทษจำคุกเพราะถูกอุทธรณ์ ว่าเมาสุราทำร้ายญาติผู้ใหญ่ แต่จำคุกได้ไม่นานก็โปรดพระราชทานอภัยโทษ เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยทรงติดขัดบทพระราชนิพนธ์ เรื่องสังข์ทอง ไม่มีใครแต่งได้ต้องพระทัย ภายหลังพ้นโทษ

สุนทรภู่ได้เป็นพระอาจารย์ถวายอักษรสมเด็จพระเจ้า บรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าอาภรณ์ พระราชโอรสในรัชกาลที่ ๒ เชื่อว่าสุนทรภู่แต่งเรื่อง สวัสดิรักษา ในระหว่างเวลานี้

ห้องสมุดประชาชนอำเภอยางชุมน้อย
กศน.อำเภอยางชุมน้อย

สุนทรภู่

ผลงานสุนทรภู่

นิราศ ๙ เรื่อง ได้แก่

นิราศเมืองแกลง (พ.ศ. ๒๓๔๙)

นิราศพระบาท (พ.ศ. ๒๓๕๐)

นิราศภูเขาทอง (ประมาณ พ.ศ. ๒๓๓๑)

นิราศสุพรรณ (ประมาณ พ.ศ. ๒๓๓๕)

นิราศวัดเจ้าฟ้า (ประมาณ พ.ศ. ๒๓๓๕)

นิราศอิเหนา (คาดว่าเป็นสมัยรัชกาลที่ ๓)

รำพันพิลาป (พ.ศ. ๒๓๘๕)

นิราศพระปฐม (พ.ศ. ๒๓๘๕)

นิราศเมืองเพชร (พ.ศ. ๒๓๘๘)

ห้องสมุดประชาชนอำเภอยางชุมน้อย

กศน.อำเภอยางชุมน้อย

สุนทรภู่

ผลงานสุนทรภู่ (ต่อ)

นิทานกลอน ๕ เรื่อง

โคบุตร พระอภัยมณี พระไชยสุริยา ลักษณะวงศ์ สิงห์ไกรภพ

สุภาชีต ๓ เรื่อง

สวัสดิรักษา เพลงยาวถวายโอวาท สุภาชีตสอนหญิง

บทเสภา ๒ เรื่อง

ขุนช้างขุนแผน (ตอนกำเนิดพลายงาม) เสภาพระราชพงศาวดาร

บทเห่กล่อมพระบรรทม ๕ เรื่อง

เห่เรื่องพระอภัยมณี เห่เรื่องโคบุตร

เห่เรื่องจันระบำ เห่เรื่องกากี

บทละคร ๑ เรื่อง

อภัยนุราช

ห้องสมุดประชาชนอำเภอยางชุมน้อย

กศน.อำเภอยางชุมน้อย

